

ความร่วมมือทวิภาคี ไทย - ซาอุดีอาระเบีย²

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาความร่วมมือทวิภาคีภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างไทย - ซาอุดีอาระเบียในรอบ

32 ปี เมื่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้เยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 - 26 มกราคม 2565 ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องให้มีการปรับความสัมพันธ์สู่ระดับปกติและริเริ่มความตกลงร่วมทวิภาคีในด้านต่างๆ โดยในระยะต่อมารองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายดอน ปรมัตถวินัย) หัวหน้าคณะนำผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนไทยเยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 15 - 19 พฤษภาคม 2565 เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือทวิภาคีภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศร่วมกัน ทั้งด้านความมั่นคง ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ อาทิ การจัดตั้งสภาความร่วมมือซาอุดีอาระเบีย - ไทย การกำหนดให้มีแผนการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (พ.ศ.2565 - 2567) ตลอดจนเมื่อวันที่ 6 - 10 มิถุนายน 2566 ที่ผ่านมา รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายดอน ปรมัตถวินัย) เดินทางเยือนราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือทวิภาคีภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูต และเพื่อส่งเสริมและต่อยอดความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

การนำเสนอบทความนี้ ประกอบด้วย 5 ส่วน โดย ส่วนแรก บทบาทด้านศาสนาและการเมืองของซาอุดีอาระเบีย และการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของซาอุดีอาระเบีย ส่วนที่สอง พัฒนาการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างไทย - ซาอุดีอาระเบีย ส่วนที่สาม นำเสนอ บทบาทของซาอุดีอาระเบียในไทย ส่วนที่สี่ โอกาสและผลกระทบเชิงบวกที่สำคัญ และข้อห่วงกังวลและผลกระทบเชิงลบที่สำคัญ และส่วนสุดท้าย เป็นการให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : ซาอุดีอาระเบีย , ความร่วมมือ

¹ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, Bachelor of Arts in English (Hons) Tezpur University, Assam, India

² บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรความมั่นคงศึกษา ระดับต้น รุ่นที่ 4 จัดโดย สถาบันความมั่นคงศึกษา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

บทนำ

วารสารมุมมองความมั่นคง ฉบับที่ 12 ได้กล่าวถึง เกร็ดความรู้ความร่วมมือ ไทย - ซาอุดีอาระเบีย ที่นำเสนอเรื่องราวซาอุดีอาระเบียที่มีนโยบายมองตะวันออก (Look East) มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศในเอเชียมากขึ้น เพื่อสร้างดุลยภาพทางการเมืองระหว่างประเทศและมุ่งขยายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจากนโยบายลดการพึ่งพาน้ำมันหันมาส่งเสริมด้านการค้าการลงทุนในภาคบริการและการท่องเที่ยวมากขึ้นภายใต้แผนพัฒนาวิสัยทัศน์ซาอุดี 2030 (Saudi Vision 2030)

ดังนั้น บทความนี้จะขยายความในรายละเอียดเรื่องนี้ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งในระหว่างที่ผ่านมารัฐบาลไทยมีความพยายามในการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียมาโดยตลอด โดยในปี 2557 มีการพบปะรัฐมนตรีต่างประเทศซาอุดีอาระเบียเดินทางเยือนไทยครั้งแรกในรอบหลายสิบปี เพื่อเข้าร่วมประชุมสุดยอดกรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD) ครั้งที่ 2 พร้อมหารือกับนายกรัฐมนตรีถึงแนวทางฟื้นฟูความสัมพันธ์ และการพบกันระหว่างนายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมซาอุดีอาระเบีย ในช่วงการประชุมผู้นำ G - 20/Group of Twenty เมื่อปี 2562 ประกอบกับปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ภายในประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่นำไปสู่การฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย - ซาอุดีอาระเบีย ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารการเมืองภายใน และปัญหาเศรษฐกิจประเทศชะลอตัว ของซาอุดีอาระเบีย

บทบาทด้านศาสนา และการเมืองซาอุดีอาระเบีย

ซาอุดีอาระเบีย เป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางการเมือง ความมั่นคง และเศรษฐกิจในโลกอิสลาม และเป็นที่ตั้งขององค์กรมุสลิมที่สำคัญ อาทิ องค์กรความร่วมมืออิสลาม (Organization of Islamic Cooperation - OIC) กลุ่มประเทศความร่วมมืออ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council - GCC) และธนาคารเพื่อการพัฒนาอิสลาม (Islamic Development Bank - IDB)

ซาอุดีอาระเบียเป็นผู้นำทางด้านอิสลามสายกลางที่สำคัญ และเป็นแกนหลักของโลกมุสลิมนิกายซุนหนี่ อีกทั้งยังศูนย์กลางที่สำคัญ

ของโลกอิสลาม เป็นที่ตั้งของสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในทางศาสนาอิสลามได้แก่ มัสกัฮ์ และมะดีนะห์ อันเป็นสถานที่ประสูติและสุสานของนบีมุฮัมหมัด ศาสดาของอิสลาม โดยในแต่ละปีมีชาวมุสลิมจากทั่วโลกเดินทางเข้าไปแสวงบุญในนครทั้งสองแห่งนี้เป็นจำนวนมหาศาล อย่างไรก็ตาม ซาอุดีอาระเบียได้พยายามเผยแผ่ศาสนาอิสลาม ผ่านองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะสันนิบาตมุสลิมโลก (Muslim World League) และสภาเยาวชนมุสลิมโลก (The World Assembly of Muslim Youth) ซึ่งซาอุดีอาระเบียมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเงินทุน สำหรับการสร้าง

มัสยิดและโรงเรียนสอนศาสนาในต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนนักเผยแพร่ศาสนาไปเยือนชุมชนมุสลิมในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการเผยแพร่แนวคิดแบบวะฮาบี (Wahhabism) และซาลาฟี (Salafism) ซึ่งเป็นแนวคิดทางศาสนาหลักของ

ซาอุดีอาระเบีย สำหรับประเทศไทยซาอุดีอาระเบียได้มีการเผยแพร่แนวคิดทางศาสนาดังกล่าวเข้าไปยังประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยอาศัยการสร้าง ความคุ้นเคยกับอิหม่ามในระดับหมู่บ้านและชุมชน

การเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และการต่างประเทศ ซาอุดีอาระเบีย

ปี 2558 เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารการเมืองครั้งสำคัญโดยมีการจัดลำดับการสืบสันตติวงศ์ใหม่ของราชวงศ์รวมทั้งการปรับคณะรัฐมนตรี โดยแต่งตั้งเจ้าชายมุฮัมมัด บิน ซัลมาน อัล ซาอุด พระราชโอรสของกษัตริย์เป็นรองมกุฎราชกุมาร อีกทั้งแต่งตั้งบุคคลที่มีความสามารถดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมืองซึ่งไม่ใช่เชื้อพระวงศ์ อาทิ นายอาดิล อัล - จูเบอีร์ เอกอัครราชทูตซาอุดีอาระเบียประจำกรุงวอชิงตัน ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต่างประเทศแทนเจ้าชายซาอุด อัล - ฟัยซัล ที่ดำรงตำแหน่งมายาวนานกว่า 40 ปี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลจากกลุ่มคนรุ่นเก่าไปสู่กลุ่มคนรุ่นใหม่ แตกต่างจากอดีตที่รัฐบาลซาอุดีอาระเบียมีแต่เชื้อพระวงศ์และผู้นำอาวุโสระดับสูง ส่งผลให้วิสัยทัศน์การบริหารประเทศเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยผู้นำรุ่นใหม่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหากฟื้นความสัมพันธ์กับไทยมากกว่าการให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ในอดีตที่เคยเกิดขึ้นระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบีย ประกอบกับซาอุดีอาระเบียประสบปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัว ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่ยึดโยงความมั่งคั่งจากทรัพยากรน้ำมันเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศขาดแผนการรองรับเพื่อสรรหาแหล่งที่มาของ

รายได้จากแหล่งอื่น ๆ ต่อมาเมื่อราคาน้ำมันในตลาดโลกเกิดความผันผวน ประกอบกับวิกฤติเศรษฐกิจที่ลุกลามไปทั่วโลก ทำให้ซาอุดีอาระเบียต้องเผชิญกับปัญหาขาดดุลงบประมาณ ทำให้รัฐบาลกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์ซาอุดีอาระเบีย 2030 (Saudi Vision 2030) ที่มุ่งเน้นลดการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจจากการส่งออกน้ำมันและเพิ่มขีดความสามารถของตลาดภายในประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่สำคัญอื่น ๆ ของประเทศ อาทิ ส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ที่ยังมีศักยภาพอยู่มาก และส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งการดำเนินนโยบายดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผล ซาอุดีอาระเบียจำเป็นต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบประนีประนอมมากกว่าอดีตที่ผ่านมา รวมทั้งต้องมีการเปิดประเทศมากยิ่งขึ้น เพื่อแสวงหาโอกาสในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพและดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ ส่งผลให้ซาอุดีอาระเบียต้องสร้างพันธมิตรใหม่ และผูกมิตรกับประเทศต่างๆ มากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากสหรัฐอเมริกาและประเทศในตะวันออกกลาง ซึ่งประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในเป้าหมายประเทศที่ซาอุดีอาระเบียมองว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพ

Vision 2030

3 เสาหลัก	Vibrant Society		Thriving Economy		Ambitious Nation	
วัตถุประสงค์หลัก 6 ข้อ	1.1 เสริมสร้างคุณค่าอิสลามและเอกลักษณ์ประจำชาติ	1.2 มีชีวิตที่เติบโตและมีความสุข	2.1 การเติบโตและการกระจายเศรษฐกิจ	2.2 เพิ่มการจ้างงาน	3.1 เพิ่มประสิทธิภาพของรัฐบาล	3.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม
วัตถุประสงค์ย่อย 27 ข้อ	- ส่งเสริมค่านิยมอิสลาม - ให้บริการผู้เยี่ยมชมฮูมเราะห์มากยิ่งขึ้น - เสริมสร้างเอกลักษณ์ประจำชาติ	- ปรับปรุงบริการด้านสุขภาพ - ส่งเสริมวิถีชีวิตด้านสุขภาพ - ปรับปรุงความน่าอยู่ของเมืองชาวคูดีอาระเบีย - ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมวัฒนธรรมและความบันเทิง - สร้างสภาพแวดล้อมที่เสริมพลังงานให้ชาวชาวคูดีอาระเบีย	- เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนสู่เศรษฐกิจ - เพิ่มมูลค่าสูงสุดจากภาคพลังงาน - ปลดล็อกศักยภาพที่ไม่ใช่น้ำมัน - ขยายสินทรัพย์และบทบาทของกองทุนเพื่อการลงทุนสาธารณะในฐานะกลไกขับเคลื่อนการเติบโต - วางตำแหน่ง KSA เป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์โลก - บูรณาการเศรษฐกิจของซาอุดีอาระเบียในระดับภูมิภาคและระดับโลกเพิ่มเติม - การขยายการส่งออกที่ไม่ใช่น้ำมัน	- พัฒนาทุนมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน - สร้างความมั่นใจในการเข้าถึงโอกาสในการทำงานอย่างเท่าเทียมกัน - การสร้างงานผ่าน SMEs และ Micro-Enterprises - ดึงดูดผู้มีความสามารถจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อเศรษฐกิจ	- ดูแลงบประมาณสาธารณะ - ปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการรัฐ - มีส่วนร่วมกับพลเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ - ปกป้องทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ	- ความรับผิดชอบต่อสังคม - การสนับสนุนทางสังคมของธุรกิจ - ภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร

การฟื้นฟูความสัมพันธ์ ระหว่างไทย - ซาอุดีอาระเบีย

การเยือนราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทยเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2565 ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกันให้ปรับความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันให้เป็นปกติอย่างสมบูรณ์ โดยมีการแต่งตั้งเอกอัครราชทูตประจำเมืองหลวงของทั้งสองประเทศและจัดตั้งกลไกการติดต่อประสานงาน เพื่อหารือความร่วมมือทวิภาคีในสาขายุทธศาสตร์ที่สำคัญ อาทิ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-

Circular-Green Economy) รวมทั้งสาขาใหม่ ๆ อาทิ พลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนา ความมั่นคงทางไซเบอร์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับประชาชน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำหรับความสัมพันธ์ที่กำลังเติบโต รวมถึงการส่งเสริมการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างศาสนาและพหุวัฒนธรรม รวมทั้ง การจัดตั้งกลไกการปรึกษาหารือเพื่อส่งเสริมความร่วมมือแบบทวิภาคี การติดต่อประสานงานอย่างเต็มที่เพื่อหารือขยายความร่วมมือในสาขายุทธศาสตร์ที่สำคัญ และการสนับสนุนความร่วมมือในกรอบความร่วมมือพหุภาคีสำคัญต่าง ๆ

เอกสารสำคัญ 3 ฉบับ

เกี่ยวกับการยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2565 เห็นชอบร่างเอกสารสำคัญ 3 ฉบับ เกี่ยวกับการยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบียที่สูงขึ้น

▶ เอกสารสำคัญ 3 ฉบับ เกี่ยวกับการยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย

1) แผนการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (พ.ศ.2565 - 2567) (Roadmap to Strengthen Bilateral Relations between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of Saudi Arabia)

แผนงานการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ความร่วมมือทั้ง 3 ส่วน ดังนี้

(1) ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ทั้งสองฝ่ายมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความร่วมมือเพื่อร่วมกันจัดการกับความท้าทายด้านความมั่นคงข้ามชาติและภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่อย่างมีประสิทธิภาพมีความสอดคล้องและได้มีการประสานงานระหว่างกัน เพื่อจัดการกับความท้าทายทางด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ รวมทั้ง การยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางพิเศษ และหนังสือเดินทางราชการ

(2) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ โดยทั้งสองฝ่ายมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมโอกาสทางการค้าและการลงทุนในสาขาที่ทั้งสองฝ่ายมีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศบนพื้นฐานนโยบายเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green (BCG) Economy) ของไทยที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ซาอุดีอาระเบีย ค.ศ. 2030 (Saudi Vision 2030) อาทิ ศึกษาประเด็น

▶ เอกสารสำคัญ 3 ฉบับ เกี่ยวกับการยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและซาอุดีอาระเบีย

	ความร่วมมือในภาคพลังงาน เพิ่มการส่งออกโดยเฉพาะในกลุ่มวัสดุก่อสร้าง ปิโตรเคมี ผลิตภัณฑ์อาหาร สินค้าอุปโภคบริโภค การค้าปลีก และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางการลงทุนหรือการเงินและจัดทำความตกลง 2 ฉบับเกี่ยวกับการรับสมัครแรงงานไทย (3) ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยทั้งสองฝ่ายมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนสู่ประชาชนผ่านการแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ ความร่วมมือด้านการศึกษา การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม และข้อมูลและสื่อ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ และความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันให้มากขึ้น
2) บันทึกความเข้าใจการจัดตั้งสภาความร่วมมือซาอุดี - ไทย	มีวัตถุประสงค์เพื่อประสานงานและปรึกษาหารือในหัวข้อและประเด็นที่อยู่ในความสนใจร่วมกันในทุกมิติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศทั้งสองประเทศเป็นประธานร่วมในการหารือและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน ซึ่งกำหนดจัดการประชุมโดยการสลับกันเป็นเจ้าภาพโดยประธานสภาฯ อาจจัดตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงาน ทั้งนี้ ประธานคณะกรรมการดังกล่าวต้องมีระดับไม่ต่ำกว่ารัฐมนตรีช่วยว่าการหรือผู้ช่วยรัฐมนตรีหรือตำแหน่งอื่นใดตามที่ตกลงกัน ประธานสภาฯ จะอนุมัติโครงสร้างการกำกับดูแลและการบริหารองค์กร รวมถึงระเบียบปฏิบัติขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานของสภาฯ และคณะกรรมการ อนึ่ง แต่ละฝ่ายจะแจ้งอีกฝ่ายผ่านช่องทางทางการทูตเป็นลายลักษณ์อักษรโดยทันที เมื่อมีการปรับองค์ประกอบคณะกรรมการหรือคณะทำงาน ซึ่งเคยได้รับการอนุมัติตามโครงสร้างการกำกับดูแลและการบริหารองค์กรไว้แล้ว นอกจากนี้ การจัดตั้งสภาฯ และการมอบหมายภารกิจจะต้องไม่ขัดกับสิทธิและหน้าที่ที่มีอยู่เดิมของทั้งสองประเทศ ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่แต่ละประเทศหรือทั้งสองประเทศเป็นภาคี
3) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย	มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือด้านการลงทุนระหว่างสองประเทศ ภายใต้กรอบความร่วมมือ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงและโอกาสทางธุรกิจ 2) การแลกเปลี่ยนกฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนโดยตรง และการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนของทั้งสองประเทศ 3) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนของทั้งสองประเทศ สำหรับการขับเคลื่อนความร่วมมือนั้น จะดำเนินการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดนิทรรศการ การทำงาน การประชุม และกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อขยายความร่วมมือด้านการลงทุนโดยตรง 2) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคเพื่อเพิ่มโอกาสความร่วมมือด้านการลงทุนโดยตรงของทั้งสองประเทศ ทั้งจะใช้มาตรการที่จำเป็นในการคุ้มครองการลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งตามกลไกที่ตกลงกันอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศ โดยแต่ละฝ่ายจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของตนเองที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจ

แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือ สาขาที่มีศักยภาพระหว่างไทย - ซาอุดีอาระเบีย

เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2565

มกุฎราชกุมารและนายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ได้หารือเพิ่มเติมคณะที่ทำเนียบรัฐบาล โดยทั้งสองฝ่ายย้ำความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ทวิภาคีและพหุภาคีในทุกมิติ รวมทั้งหารือเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือในสาขาที่มีศักยภาพระหว่างกัน โดยเฉพาะสาขาการเมืองและความมั่นคง สาขาเศรษฐกิจและการลงทุน สาขาวิทยาศาสตร์ และการวิจัย รวมทั้งสาขาความร่วมมือด้านอวกาศ และส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคตะวันออกกลางและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายหลังการระบาดของโรคโควิด - 19 ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีทั้งสองฝ่าย ร่วมเป็นสักขีพยานในการแลกเปลี่ยนความตกลงและบันทึกความเข้าใจ จำนวน 5 ฉบับ

1) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งสภาความร่วมมือซาอุดี - ไทย

2) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

3) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงานระหว่างกระทรวงพลังงานแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียกับกระทรวงพลังงานแห่งราชอาณาจักรไทย

4) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงการท่องเที่ยวแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

5) บันทึกความเข้าใจระหว่างองค์การกำกับดูแลและต่อต้านการทุจริต ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ราชอาณาจักรไทยว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อวันที่ 6 - 10 มิถุนายน 2566

นายดอน ปรมดีรัตน์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เดินทางเยือนราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของ นายคอลิด บิน अबดุลอะซีซ อัลฟาห์ (Khalid bin Abdulaziz Al-Falih) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการลงทุน ซาอุดีอาระเบีย ซึ่งการเยือนดังกล่าวมีขึ้นเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือทวิภาคีภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูต และเพื่อส่งเสริมและต่อยอดความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน และมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนชั้นนำกว่า 40 คน ร่วมเดินทาง ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายแสดงความพึงพอใจกับพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ การค้าการลงทุน และการแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งสองฝ่ายที่มีความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรม และรวดเร็วตลอดช่วง 16 เดือนที่ผ่านมาภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับซาอุดีอาระเบียให้เป็นปกติโดยสมบูรณ์

ในโอกาสดังกล่าว ทั้งสองฝ่ายหารือแนวทางการยกระดับความสัมพันธ์และส่งเสริมความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ ที่มีศักยภาพและการส่งเสริมห่วงโซ่มูลค่าทางยุทธศาสตร์ร่วมกันในระยะต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาลังงาน อาทิ พลังงานสะอาดและพลังงานหมุนเวียน การท่องเที่ยว การโรงแรม อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมอาหารและการเกษตร ฯลฯ โดยใช้ประโยชน์จากบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และสภาความร่วมมือซาอุดี - ไทย (Saudi - Thai Coordination Council: STCC) อีกทั้งเห็นชอบ

ที่จะให้มีการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังหารือถึงแนวทางการเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ผ่านการจัดการฝึกอบรมร่วมกัน อาทิ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการรักษาพยาบาล และทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนมุมมองและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในภูมิภาคและเวทีโลกที่อยู่ในความสนใจร่วมกัน

บทบาทด้านศาสนา ซาอุดีอาระเบียในไทย

ประเทศไทยได้รับความร่วมมือจากทางการซาอุดีอาระเบียเป็นอย่างดีเกี่ยวกับการไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวไทยมุสลิมมาโดยต่อเนื่อง โดยในแต่ละปีมีชาวไทย - มุสลิมในไทยเดินทางไปแสวงบุญ ณ มัคกะฮ์ และเมดินะห์ เป็นจำนวนมาก ทั้งในการเตรียมการ การประสานงาน และการอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะห์ โดยในทุกปีกรมการศาสนาจะส่งคณะผู้แทนฮัจญ์ไทยไปประชุมกับกระทรวงฮัจญ์ (Ministry of Haj) ของซาอุดีอาระเบีย เพื่อหารือในด้านการเตรียมที่พัก การขนส่ง การเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์

ปัจจุบันกรอบจำนวนผู้แสวงบุญจากประเทศไทยมีจำนวน 13,000 คน ซึ่งจำนวนดังกล่าวกำหนดโดย OIC อย่างไรก็ตาม ประเทศซาอุดีอาระเบียมีอิทธิพลสูงใน OIC อาจส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนโควตาให้แก่ชาวมุสลิมไทย

อีกทั้ง ซาอุดีอาระเบียมีนโยบายเพิ่มความสามารถของประเทศในการรองรับมุสลิมจากทั่วโลกที่จะเข้ามาแสวงบุญในพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์ โดยมุ่งจะเพิ่มกรอบจำนวนผู้แสวงบุญเป็น 30 ล้านคน ในปี 2573 อีกทั้งดำเนินนโยบายเปิดประเทศเพื่อการท่องเที่ยวที่อยู่ภายใต้กรอบค่านิยมและความเชื่อความศรัทธาของราชอาณาจักรต้อนรับนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกที่จะมาเยือน ซึ่งภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกลับสู่ระดับปกติ ส่งผลให้สามารถเปิดเส้นทางการบิน ในลักษณะเที่ยวบินตรงระหว่างซาอุดีอาระเบียและไทยในรอบกว่า 30 ปี ได้แก่ สายการบินซาอุดี (Saudi Airlines) ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติของซาอุดีอาระเบีย ซึ่งส่งผลต่อการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และการท่องเที่ยว เนื่องจากราคาค่าเดินทางมีราคาถูกกว่าในอดีตที่ผ่านมา

บทบาทด้านการศึกษา ชาอูดีอาระเบียในไทย

ชาอูดีอาระเบียมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมด้านการศึกษา โดยสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาไทย - มุสลิม ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในชาอูดีอาระเบีย อาทิ มหาวิทยาลัยอุมมุลกูรอฮ์ (Umm Al-Qura University) ในนครมักกะฮ์ มหาวิทยาลัยอิสลาม อิหม่าม มุฮัมหมัด บินซาอูด (Imam Muhammad bin Saud Islamic University) ในกรุงริยาด และมหาวิทยาลัยอิสลามอัล-มาดีนะห์ (Islamic University of Madina) โดยแหล่งเงินสนับสนุนทุนการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ ทุนรัฐชาอูดีอาระเบีย ทุนองค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental

Organizations : NGOs) หรือ การสนับสนุนผ่านเงินทุนบริจาคจากบุคคลที่ร่ำรวยภายในประเทศชาอูดีอาระเบีย โดยนักศึกษาไทยได้รับทุนการศึกษาปีเฉลี่ยละ 3 - 5 คน เพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ด้านศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับหลักสูตร 2 ปี นอกจากนี้ ชาอูดีอาระเบียมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม พลังงาน สุขภาพ การวิจัยทางทะเล การก่อสร้าง เทคโนโลยีป้องกันประเทศ ซึ่งการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสการแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาระหว่างกัน

ด้านแรงงานไทยในชาอูดีอาระเบีย

ชาอูดีอาระเบียเคยเป็นตลาดแรงงานที่ใหญ่ที่สุดของไทยในภูมิภาคตะวันออกกลาง และเคยเป็นตลาดแรงงานไทยที่สำคัญแห่งหนึ่งในปี 2529 เคยมีแรงงานไทยทำงานในชาอูดีอาระเบียมากถึง 200,000 คน ส่งรายได้กลับเข้ามาในประเทศไทยถึง 9,000 ล้านบาทต่อปี แต่หลังจากการลดระดับความสัมพันธ์ทางการทูตปี 2532 เป็นต้นมา รัฐบาลชาอูดีอาระเบียยกเลิกการออกวีซ่าทำงานแก่แรงงานไทย ส่งผลให้แรงงานไทยลดจำนวนลง ต่อมาในปี 2540 ชาอูดีอาระเบียผ่อนคลายมาตรการห้ามแรงงานไทยลง ด้วยการยินยอมให้ช่างก่อสร้างไทยที่จะเดินทางไปร่วมงานแสดงสินค้าที่กรุงริยาด และเมืองเจดดาห์ และในปี 2543 แรงงานไทย

ในชาอูดีอาระเบียสามารถขอรับการตรวจลงตราประเภทไป - กลับ หรือวีซ่าแบบขอเดินทางกลับมายังชาอูดีอาระเบีย (exit reentry visa) ได้

สืบเนื่องจากวิสัยทัศน์ 2030 ของชาอูดีอาระเบียที่มุ่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยไม่พึ่งพาน้ำมันเป็นหลัก และเปิดช่องทางการหารายได้ทางเศรษฐกิจที่หลากหลายมากขึ้น รวมทั้งการสร้างงาน และการลงทุนในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ชาอูดีอาระเบียต้องการ

DashBoard ประมาณการแรงงานไทยที่คาดว่าจะทำงานอยู่ต่างประเทศ กองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

แบบรายงาน

วันที่ Update -
26 กรกฎาคม 2566

เพศชาย
88

เพศหญิง
84

รวม
172

ประเทศ
1

เมืองในต่างประเทศ
19

จังหวัด
53

อำเภอ
131

ตำบล
159

ประเทศ/พื้นที่
1. ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

จังหวัด
172

อำเภอ
131

ตำบล
159

ประเทศ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย...

เมืองในต่างประเทศ

ชื่อสำนักงานแรงงานในต...

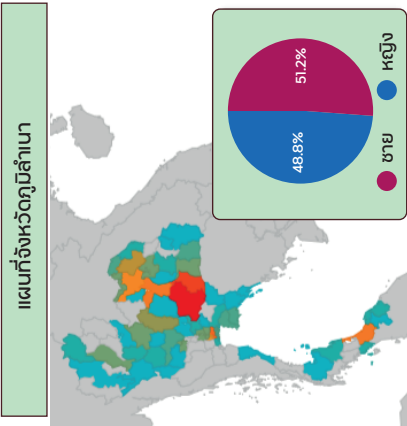
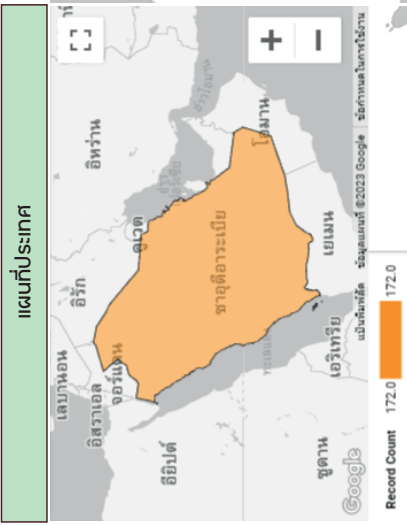
วิธีการเดินทาง

ตำแหน่งงาน

จังหวัด

อำเภอ

ตำบล

10 อันดับ "เมืองในต่างประเทศ" "วิธีการเดินทางไปทำงาน" "จังหวัด อำเภอ ภูมิสำเนา" "ตำแหน่งงานที่ไปทำงาน" ของแรงงานไทยที่คาดว่าจะทำงานอยู่ต่างประเทศ

เมืองในต่างประเทศ	จำนวน	วิธีการเดินทาง	จำนวน	จังหวัด	จำนวน	อำเภอ	จำนวน	ตำแหน่งงาน	จำนวน
1. รียาด/RIYADH	84	1. บริษัทจัดส่ง	105	1. นครราชสีมา	14	1. อำเภอเมืองอุดร...	6	1. แม่บ้าน	29
2. เจดดาห์/JEDDAH	44	2. Re-entry	66	2. บุรีรัมย์	12	2. อำเภอเมืองบ...	4	2. ทำความสะอาด	18
3. อัดดีนาบา/AD DAMMAM	16	3. เดินทางด้วยตนเอง	1	3. กรุงเทพมหานคร	10	3. อำเภอนางรอง	4	3. หญิงรับใช้และผู้ทำงานบ้านอื่นๆ	16
4. <NO DATA CITY> (เมืองอื่นๆ) (ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย)	7			4. สงขลา	9	4. อำเภอนางบัว...	3	4. บอดี้ในร้าน	12
5. อัลมาดีนา/AL MAHAH	3			5. ขอนแก่น	9	5. อำเภอเมืองยาง	3	5. พนักงานบว...	5
6. มะดีนะฮ์/MEDINA	3			6. อุตรดิตถ์	8	6. อำเภอบ้านกรวด	3	6. พนักงานขับรถ	5
7. -/AL HOFUF	2			7. นนทบุรี	7	7. อำเภอเมืองพิ...	3	7. พ่อครัวชั้นหนึ่ง	4
8. มักกะฮ์/MECCA	2			8. สกลนคร	6	8. อำเภอหาดใหญ่	3	8. พนักงานในครัว	3
9. -/JIZAN	1			9. เพชรบูรณ์	5	9. อำเภอเมืองสน...	3	9. ผู้ช่วยพนักงานทำความสะอาด	3
10. -/JUBAIL	1			10. พิษณุโลก	4	10. อำเภอเมืองชัย...	3	10. พยาบาลอื่นๆ	3

ประมาณการแรงงานไทยที่คาดว่าจะทำงานอยู่ต่างประเทศ กองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

Source: https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/89607282-a4c6-4a0c-b6e9-a2934c16d885/page/p_rawmmuf51c?s=n2nNLXtX4d0

แรงงานต่างชาติ โดยเฉพาะแรงงานฝีมือ และโอกาสทางธุรกิจที่จะเปิดให้สำหรับนักลงทุนทั่วโลกเพิ่มมากขึ้น เพื่อปฏิรูปและฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศ แต่ในทางกลับกันนโยบาย Saudization ที่พยายามจะสร้างฐานแรงงานชาวซาอุดีอาระเบีย กำหนดให้ภาครัฐและเอกชนต้องจ้างคนซาอุดีอาระเบียเข้าทำงานร้อยละ 20 ของแรงงานทั้งหมด ประกอบกับการจัดเก็บภาษีแรงงานต่างชาติ (Expats Levy) ที่มีผลมาตั้งแต่ปี 2560 ที่มุ่งเพิ่มภาษีชาวต่างชาติหรือผู้จ้างงานที่จ้างงานชาวต่างชาติมากกว่าชาวซาอุดีอาระเบีย เพื่อลดปัญหาการว่างงานภายในประเทศ อาจส่งผลกระทบต่อแรงงานไทยที่ไม่สามารถแบกรับค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นได้ จึงเดินทางกลับไปยังประเทศภูมิลำเนามากยิ่งขึ้น

ข้อมูลกรมการจัดหางานพบว่า แรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานส่วนใหญ่มี 3 ประเภท ได้แก่ เดินทางไปด้วยตนเอง บริษัทจัดส่งไปทำงาน และการขอเดินทางกลับเข้ามายังในประเทศอีกครั้ง โดยในปัจจุบันมีแรงงานไทยในซาอุดีอาระเบีย ทั้งสิ้น 172 คน จำแนกเป็นบริษัทจัดส่งไปทำงาน 105 คน การขอเดินทางกลับเข้ามายังในประเทศอีกครั้ง 66 คน และเดินทางด้วยตนเอง 1 คน โดยแรงงานส่วนใหญ่ไปทำงานในตำแหน่งแม่บ้าน ดังนั้น ภายหลังการกลับมาฟื้นความสัมพันธ์ทางการทูตกับซาอุดีอาระเบียทำให้แรงงานไทยมีโอกาสดำเนินงานในซาอุดีอาระเบียได้อย่างถูกกฎหมายอีกครั้ง โดยเฉพาะแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือของไทยจะมีโอกาสได้รับการจ้างงานสูง

บทวิเคราะห์

โอกาสและผลกระทบเชิงบวกที่สำคัญ ◀

1) การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติด้านการต่อต้านการก่อการร้ายแนวคิดสุดโต่งผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในประเด็นความมั่นคงระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาขีดความสามารถทางการข่าว โดยการแบ่งปันข่าวกรองและข้อมูลที่ตกลงร่วมกัน ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพด้านกฎหมาย การพิจารณาคดี และกฎหมายความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย

2) การสนับสนุนการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ นำความใกล้ชิดทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมมาใช้ประโยชน์ในการยกระดับการพัฒนาของพื้นที่ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย และวิสัยทัศน์ 2030 (Vision 2030) ของซาอุดีอาระเบียโดยเฉพาะการอาศัยเครือข่ายกลุ่มที่อพยพไปอาศัยในซาอุดีอาระเบีย (Muwallad) และกลุ่มที่เคยศึกษา/ทำงานในซาอุดีอาระเบียหรือตะวันออกกลางเป็นช่องทางในการสานความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนในพื้นที่ เพื่อต่อยอดทรัพยากรและศักยภาพของพื้นที่ที่มีอยู่ อาทิ อุตสาหกรรมฮาลาล ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นอกจากนี้ การฟื้นฟูความสัมพันธ์ยังจะส่งผลดีต่อการส่งแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือไปทำงานที่ซาอุดีอาระเบีย

3) การสนับสนุนกิจการทางศาสนา

ชาอูตืออาระเบียถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในโลกมุสลิม และเป็นที่ตั้งของศาสนสถานอันศักดิ์สิทธิ์สำคัญของศาสนาอิสลาม 2 แห่ง (มัสยิดอัลฮะรออม และมัสยิดอัลนะบะวี) ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบการแสวงบุญอุมเราะห์ (Umrah) และฮัจญ์ (Hajj) รวมทั้ง กษัตริย์ของชาอูตืออาระเบียดำรงสถานะ “ผู้พิทักษ์สองมหามัสยิดอันศักดิ์สิทธิ์ (Custodian of the Two Holy Mosques)” ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและอุปถัมภ์กิจการทางศาสนาอิสลามในประเทศต่าง ๆ ดังนั้น การฟื้นฟูความสัมพันธ์ฯ จะส่งผลให้การเดินทางไปแสวงบุญของคนไทยมุสลิมได้รับความสะดวก และได้รับโควตาเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับนโยบายของชาอูตืออาระเบียที่ต้องการขยายกรอบจำนวนผู้แสวงบุญเป็น 30 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2573 ตามวิสัยทัศน์ 2030

4) การสนับสนุนทางด้านการศึกษา

สนับสนุนทุนการศึกษาให้นักศึกษาไทยมุสลิมอย่างต่อเนื่อง ในการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในชาอูตืออาระเบียอาทิมหาวิทยาลัยอุมมุลกูรอฮ์ (Umm Al-Qura University) ในนครมักกะฮ์ มหาวิทยาลัยอิสลาม อิหม่ามมุฮัมมัด บินซาอูด (Imam Muhammad bin Saud Islamic

University) ในกรุงริยาด และมหาวิทยาลัยอิสลามอัล-มาดีนะห์ (Islamic University of Madina) โดยแหล่งเงินสนับสนุนทุนการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ ทุนรัฐชาอูตืออาระเบีย ทุนจากองค์กรพัฒนาเอกชนหรือเงินทุนบริจาคจากบุคคลที่ร่ำรวยในประเทศ โดยนักศึกษาไทยจะได้รับทุนการศึกษา เพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทด้านศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับหลักสูตร 2 ปี ซึ่งการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสการแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาระหว่างกัน และเพิ่มโอกาสในการส่งนักเรียนไทยโดยเฉพาะชาวมุสลิมเดินทางไปศึกษาต่อในประเทศชาอูตืออาระเบียในสายสามัญที่นอกเหนือจากการศึกษาต่อด้านศาสนา

5) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายฯ ของรัฐต่อการแก้ไขปัญหา

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งชาอูตืออาระเบียถือเป็นแกนหลักของโลกมุสลิมในายุชนนี้ และมีอิทธิพลอย่างยิ่งภายใต้กรอบความร่วมมืออิสลาม (OIC) โดยจะเป็นผลดีในการส่งเสริมความเข้าใจและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้กรอบ OIC และโลกมุสลิมได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

การฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูต เป็นประโยชน์ต่อภาพรวมการต่างประเทศของไทย ที่ดำเนินนโยบายที่เป็นมิตรกับทุกประเทศ และการยกระดับความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีในด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ด้านความมั่นคง

1.1) ควรอาศัยโอกาสจากการฟื้นฟูความสัมพันธ์กับรัฐบาลซาอุดีอาระเบียในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายของรัฐต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งซาอุดีอาระเบียถือเป็นแกนหลักของโลกมุสลิมในขณะนี้ และมีอิทธิพลภายใต้กรอบความร่วมมืออิสลาม (OIC)

1.2) ควรพัฒนาการมีปฏิสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในเชิงรุกต่อสถานการณ์และแนวทางการแก้ไขปัญหาของภาครัฐในวาระและโอกาสต่าง ๆ โดยไทยควรสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการสถานการณ์ในปัจจุบัน และแสดงความมุ่งมั่นจริงจังของภาครัฐที่มีมาอย่างต่อเนื่อง โดยที่ยึดมั่นตามแนวทางสันติวิธีควบคู่กับการส่งเสริมสิทธิความเท่าเทียม รวมถึงเคารพและให้เกียรติต่อวัฒนธรรมและอัตลักษณ์เฉพาะของชาวมุสลิมในประเทศ

1.3) ควรร่วมกันพิจารณาหารือในการเสริมสร้างขีดความสามารถและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการป้องกันประเทศ อาทิ ด้านข่าวกรอง ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ ด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ด้านยาเสพติด เป็นต้น

2) ด้านการค้าการลงทุน

ควรส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยเปิดความสัมพันธ์ทางการค้า/การลงทุน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมฮาลาล ธุรกิจท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือและดำเนินการประชาสัมพันธ์ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับโลกมุสลิมโดยตรง อาทิ อาหารฮาลาล การให้บริการทางการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวฮาลาลครบวงจร (Halal Tourism)

3) ด้านพลังงาน

ควรส่งเสริมการพัฒนาและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก โดยพัฒนาศักยภาพให้เป็นศูนย์กลางพลังงานของประเทศ รวมทั้ง หนุนเสริมอุตสาหกรรมพลังงานสะอาด หรือพลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ รวมถึงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความยั่งยืน

4) ด้านอาหาร

ควรสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการลงทุนด้านอาหาร โดยการส่งเสริมสินค้าเกษตรกรรม การประมง ปศุสัตว์ หรือการแปรรูป ควบคู่กับ การส่งเสริมศักยภาพให้ผู้ประกอบการอาหารฮาลาลในประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้ง กำหนดแผนกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร และสนับสนุนการเป็น “ครัวโลก”

5) ด้านกิจการศาสนา

ควรส่งเสริมความร่วมมือด้านกิจการฮัจญ์ให้ชาวไทยมุสลิมที่เดินทางไปแสวงบุญอุมเราะห์ (Umrah) และฮัจญ์ (Hajj) ได้รับความสะดวกและได้รับโควตาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

6) ด้านการศึกษา

6.1) ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาสายสามัญเพิ่มขึ้น เน้นส่งเสริมการศึกษาที่หลากหลาย ไม่เพียงเฉพาะแต่หลักสูตรด้านศาสนาเท่านั้น โดยต้องเป็นการดำเนินการผ่านความร่วมมือระดับรัฐบาล

6.2) ควรสนับสนุนความร่วมมือด้านการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่หนุนเสริมความร่วมมือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยต่อยอดจากต้นทุนทางศาสนา และวัฒนธรรม การพัฒนากลไกการจัดการเรียนรู้ที่เสมอภาคครอบคลุมทุกช่วงวัย

7) ด้านแรงงาน

7.1) ควรเสริมสร้างองค์ความรู้ความสามารถในด้านการสื่อสารภาษาอาหรับให้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นทักษะที่ใช้ในการประกอบอาชีพทางด้านภาษาอาหรับ

7.2) ควรพัฒนาทักษะองค์ความรู้ด้านวิชาชีพแก่แรงงานโดยเฉพาะแรงงานฝีมือและ กึ่งฝีมือเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ อาทิ ช่างเชื่อมได้นำ วิศวกรที่มีความสามารถรอบด้าน ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ช่างต่าง ๆ งานครัว งานบ้าน งานสวน ผู้จัดการพยาบาล พยาบาล ผู้ดูแลผู้ป่วยหรือคนชรา พนักงานทำความสะอาด ผู้ช่วยสัตวแพทย์ พนักงานตัดขนสัตว์เลี้ยง รวมถึงพนักงานขับรถและควบคุม ดูแล โดยตำแหน่งงานทั้งหมดที่กล่าวมานี้มีความต้องการตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงไม่จำกัดวุฒิการศึกษา

บรรณานุกรม

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. (2566). นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564). สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566, จาก <https://www.nsc.go.th/wp-content/uploads/2018/10/นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ-พ.ศ.-2560---2564.pdf>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็น ความมั่นคง (พ.ศ. 2561 - 2580). สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2566, จาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/01-ความมั่นคง.pdf>

กระทรวงการต่างประเทศ (2566) การเยือนราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2566, จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/saudi-pre?page=5d5bd3c915e39c306002a904&menu=5d5bd3d815e39c306002aac4>

กระทรวงการต่างประเทศ (2566) รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานในพิธีเปิด Thai – Saudi Business Forum สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2566, จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/thai-saudi-forum?cate=5d5bcb4e15e39c306000683b>

กระทรวงพาณิชย์ (2566) การหารือทวิภาคีกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ของซาอุดีอาระเบีย สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2566, จาก <https://www.moc.go.th/th/content/category/detail/id/4/iid/4954>

รัฐบาลไทย (2566) ไทย-ซาอุดีอาระเบีย พร้อมลงนามเอกสาร 3 ฉบับ ยกระดับความสัมพันธ์ทวิภาคี ในเวทีประชุมเอเปค 2022 สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2566, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/61402>

กระทรวงการต่างประเทศ (2566) การเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของ เจ้าชายมุฮัมมัด บิน ซัลมาน บิน อับดุลอะซีซ อาล ซะอูด มกุฎราชกุมาร และนายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ในฐานะแขกของรัฐบาล สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2566, จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/saudi-visit?cate=5d5bcb4e15e39c306000683d>

กรมการจัดหางาน (2566) DashBoard ประมาณการแรงงานไทยที่คาดว่าจะยังทำงานอยู่ต่างประเทศ กองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2566, จาก https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/89607282-a4c6-4a0c-b6e9-a2934c16d885/page/p_rawnmuf5lc?s=n2uNLXtX4d0

Thomas A Birkland., An Introduction to the Policy Process: Theories, Concepts, and Models of Public Policy Making, 4th Edition, New York: Routledge, 2016

กระทรวงการต่างประเทศ (2566) รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เดินทางเยือนซาอุดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/saudi-visit-07062023?cate=5d5bcb4e15e39c306000683d>

กรมการจัดหางาน (2566) DashBoard ประมาณการแรงงานไทยที่คาดว่าจะยังทำงานอยู่ต่างประเทศ กองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2566, จาก https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/89607282-a4c6-4a0c-b6e9-a2934c16d885/page/p_rawnmuf5lc?s=n2uNLXtX4d0

